

Έργο μαθητή από 5^ο Γυμνάσιο Παλαιού Φαλήρου

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα Μουσείου Ακρόπολης: Τα γλυπτά του Παρθενώνα

Προτάσεις για την αξιοποίηση του υλικού πριν και μετά την επίσκεψη

Οι προτάσεις απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να επισκεφθούν με τους μαθητές τους το Μουσείο της Ακρόπολης και να γνωρίσουν τα γλυπτά του μεγαλύτερου ναού της Ακρόπολης, του Παρθενώνα. Στόχος των προτάσεων είναι να βοηθήσουν:

- **τους εκπαιδευτικούς:**
  - να οργανώσουν και να πραγματοποιήσουν μία πιο εποικοδομητική εκπαιδευτική επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης.
  - να εφοδιαστούν με το κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό
  - να ανακαλύψουν τρόπους αξιοποίησης του υλικού στο σχολείο ή στο μουσείο καθώς και διαθέσιμες δραστηριότητες για επεξεργασία με τους μαθητές τους.
- **τους μαθητές:**
  - να γνωρίσουν το θέμα της επίσκεψης από πριν και έτσι να το κατανοήσουν και να εμβαθύνουν περισσότερο κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στο μουσείο
  - να αισθανθούν πιο εξοικειωμένοι με τις δημιουργίες της πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και με το μουσείο, ώστε να θελήσουν να ξανάρθουν για να βιώσουν μία διαφορετική εμπειρία
  - να μάθουν πώς πρέπει να επεξεργάζονται εικόνες, στοιχεία και δεδομένα προκειμένου να προσεγγίσουν ένα νέο θέμα
  - να κινούνται οργανωμένα, μεθοδικά και με συγκεκριμένους στόχους
  - να αναπτύξουν ατομικές δεξιότητες και να καλλιεργήσουν την παρατηρητικότητα, τη μνήμη και τη φαντασία τους
  - να καλλιεργήσουν την κοινωνική τους συμπεριφορά
  - να αναπτύξουν ή να ενισχύσουν τη συνεργασία μέσα από ομαδικές δραστηριότητες
  - να ψυχαγωγηθούν και να μην πλήξουν

Οι προτάσεις και η σειρά που παρουσιάζονται είναι ενδεικτικές.

Μπορείτε να προσθέσετε ή να παραλείψετε δραστηριότητες ανάλογα με τον χρόνο που μπορείτε να αφιερώσετε και το ενδιαφέρον των μαθητών σας ενώ πολλές από τις δραστηριότητες που προτείνονται μετά την επίσκεψη μπορούν να γίνουν και πριν απ' αυτήν.

Προτάσεις για δραστηριότητες πριν την επίσκεψη

1. Ξεκινήστε την προετοιμασία των μαθητών σας με μία γενική συζήτηση για τον Παρθενώνα και το Μουσείο. Ενθαρρύνετε τους μαθητές που το έχουν επισκεφθεί τουλάχιστον μία φορά να μοιραστούν τις εντυπώσεις τους με όλη την τάξη. Τι είδαν; Τι τους έκανε εντύπωση; Πώς πιστεύουν ότι θα ήταν ο ναός στα αρχαία χρόνια; Ζητήστε απ' όλους να φέρουν φωτογραφίες ή κάτι άλλο σχετικό που μπορεί να έχουν στο σπίτι τους ή μπορούν να βρουν στο διαδίκτυο.
2. Επεξεργαστείτε σύντομα το υλικό που συγκέντρωσαν τα παιδιά και εκθέστε το στην τάξη ώστε να μπορούν να το βλέπουν καθ' όλη τη διάρκεια της επεξεργασίας του θέματος. Δημιουργήστε στην τάξη τη «γωνιά του Παρθενώνα».
3. Δημιουργήστε ένα χρονολόγιο για την ιστορία του ναού, με τη βοήθεια του βιβλίου «Περίπατοι στον Παρθενώνα» και της προβολής παρουσίασης (ppt) «Η ιστορία της ζωφόρου και των γλυπτών του Παρθενώνα» που θα βρείτε μέσα στη μουσειοσκευή «Η Ζωφόρος του Παρθενώνα».
4. Συζητήστε για την αρχιτεκτονική του ναού καθώς και για τις ομάδες και τη θέση των γλυπτών στο ναό, με τη βοήθεια του προπλάσματος του Παρθενώνα από τη μουσειοσκευή καθώς και με τα έντυπα: [«Τα γλυπτά του Παρθενώνα»](#) και [«28^η Εκατομβαιώνος. Μια Μέρα με τη Ζωφόρο του Παρθενώνα»](#). Επίσης δημιουργήστε το λεξιλόγιο των αρχιτεκτονικών όρων του ναού.
5. Εστιάστε στα θέματα των γλυπτών του ναού, πρώτα των δύο αετωμάτων και στη συνέχεια στις μετόπες, τη ζωφόρο και το άγαλμα της Αθηνάς Παρθένου. Ειδικά για τη ζωφόρο μελετήστε με τους μαθητές τη φωτογραφική ανασύνθεση που θα βρείτε μέσα στη μουσειοσκευή για να κατανοήσουν το μοναδικό αυτό γλυπτικό σύνολο.
6. Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες και μοιράστε τους τις καρτέλες της μουσειοσκευής με τις ομάδες που συμμετέχουν στην πομπή της ζωφόρου. Φανταστείτε ότι είστε μέλη της πομπής και περιγράψτε τι βλέπετε, τι ακούτε και πώς αισθάνεστε καθώς συμμετέχετε σε αυτή τη μεγάλη γιορτή προς τιμή της θεάς!
7. Εάν το σχολείο διαθέτει εργαστήριο υπολογιστών οι μαθητές μπορούν να δουν τις εισαγωγικές σύντομες ταινίες της εφαρμογής <http://www.parthenonfrieze.gr/#/read> αλλά και να εξερευνήσουν ψηφιακά το Μουσείο Ακρόπολης στο [Google Art Project](#).

Προτάσεις για δραστηριότητες μετά από την επίσκεψη

Οι μαθητές σας, μετά την επιστροφή τους στο σχολείο, έχουν αποκτήσει περισσότερες γνώσεις, βιώματα και εμπειρίες. Αυτή τη χρονική στιγμή, δεν πρέπει να πιστέψουν ότι το θέμα εξαντλήθηκε, αλλά να καταλάβουν ότι η συζήτηση και η επεξεργασία διαφόρων θεμάτων μετά την επίσκεψή τους στο χώρο είναι εξίσου σημαντικά.

Συζητήστε με τους μαθητές σας τι τους εντυπωσίασε περισσότερο από την επίσκεψή τους στο Μουσείο Ακρόπολης και αφιερώστε λίγο ακόμη χρόνο για κάποια δραστηριότητα που θα έχει ως στόχο την ψυχαγωγία, την εμπάθυνση και την εμπέδωση όλων όσων είδαν και άκουσαν.

Ακολουθούν ενδεικτικές προτάσεις για δραστηριότητες που μπορείτε να πραγματοποιήσετε:

A. Διαδικτυακές δραστηριότητες B. Δραστηριότητες στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος Γ. Εφαρμοσμένες δραστηριότητες

A. Διαδικτυακές δραστηριότητες

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες για να παίξουν τα ψηφιακά παιχνίδια των εφαρμογών:

α). Η Ζωφόρος του Παρθενώνα, (<http://www.parthenonfrieze.gr/#/play/introduction>), για τα γλυπτά του Παρθενώνα.

Μέσα από 20 παιχνίδια οι μαθητές μπορούν να παρατηρήσουν και να αναζητήσουν ψηφιακά:

- ανδρικές και γυναικείες μορφές που συμμετέχουν στην πομπή
- τα ρούχα που φορούσαν οι αρχαίοι προσκυνητές
- τα ζώα που συμμετείχαν στην πομπή
- ειδικότερα τα άλογα που συμμετείχαν, τη διαφορετική κίνηση του κεφαλιού και του σώματος
- τα διαφορετικά σκεύη που χρησιμοποιούσαν στη λατρεία των θεών
- να αναζητήσετε αγωνίσματα των Παναθηναίων που εικονίζονται σε αγγεία και στη ζωφόρο
- να βάλετε τους λίθους της δυτικής ζωφόρου στη σειρά τους
- τέλος μην ξεχάσετε να χρωματίσετε ένα λίθο της ζωφόρου με ότι χρώματα σας αρέσουν

β). Αθηνά, η θεά της Ακρόπολης, (www.acropolis-athena.gr), για να κάνουν έναν ψηφιακό περίπατο στο Μουσείο της Ακρόπολης αναζητώντας επιλεγμένα αγάλματα της θεάς Αθηνάς.

Οι μαθητές μπορούν:

- να αναζητήσουν την Αθηνά στα αετώματα και στη ζωφόρο.
- να αναζητήσουν την αναπαράσταση της Αθηνάς Παρθένου, συνδυάζοντάς την με το εργαστήριο που παρακολούθησαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

B. Δραστηριότητες στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος

Δραστηριότητες στο μάθημα της Γλώσσας

Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες και ζητήστε τους με αφορμή τον Παρθενώνα και τα γλυπτά του να γράψουν:

- μία ιστορία για τον κάθε μύθο που εικονίζεται στα γλυπτά, στα αετώματα (γέννηση Αθηνάς & φιλονικία Αθηνάς και Ποσειδώνα), στις μετόπες (Γιγαντομαχία, Αμαζονομαχία, Κενταυρομαχία και Άλωση της Τροίας) αλλά και στη ζωφόρο (η μεγάλη γιορτή της θεάς, τα Παναθήναια).
- μία συνέντευξη με έναν αρχαίο Αθηναίο που συμμετείχε ή που παρακολούθησε την πομπή ή με κάποιον που παρακολούθησε την απόσπαση των γλυπτών από τα συνεργεία του Λόρδου Έλγιν.
- μία διαφήμιση με πρωταγωνιστές μορφές από τα γλυπτά. Συζητήστε για τη χρήση των αρχαιοτήτων στη διαφήμιση, τη χρήση και την κατάχρηση
- ένα βιβλίο όπου ένας μαθητής συμμετέχει στα Παναθήναια και την πομπή και περιγράφει την εμπειρία του

ή ο,τιδήποτε άλλο φανταστούν για κάποιο από τα εκθέματα που τους κέντρισε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον κατά την επίσκεψή σας.

Οι γλωσσικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να γίνουν και στο πλαίσιο του μαθήματος της ξένης γλώσσας που μαθαίνουν τα παιδιά για μεγαλύτερη εξάσκηση.

Δραστηριότητες στο μάθημα της Ιστορίας

Παροτρύνετε τα παιδιά να:

- βρουν αντιστοιχίες της γιορτής των Παναθηναίων και των σημερινών πανηγυριών και εθίμων και καταγράψτε τις
- αναζητήσουν αντίστοιχες γιορτές για άλλους θεούς των αρχαίων, τα Αφροδίσια, τα Αδώνια, τα Ηραία κλπ.
- συγκρίνουν τους αρχαίους αγώνες με τους σύγχρονους
- συζητήσουν για τα εργαλεία, τα μηχανήματα και τις τεχνικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται σήμερα κατά τη δημιουργία γλυπτών σε σχέση με αυτά που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι.

Δραστηριότητες στο μάθημα των Καλλιτεχνικών

Ζητήστε από τα παιδιά να παρουσιάσουν εικαστικά κάτι που τους εντυπωσίασε. Μερικές ιδέες:

- να εικονογραφήσουν με ζωγραφιές ή κόμικς κάποιες από τις ιστορίες που έχουν γράψει
- να δημιουργήσουν σελιδοδείκτες με μεμονωμένες μορφές από τα γλυπτά
- να κατασκευάσουν κάποια σκηνή από τα γλυπτά, με κολάζ με διάφορα υλικά χειροτεχνίας (χαρτόνια όλων των ειδών, φελιζόλ, ξυλάκια, πλαστελίνες,) κ.α.
- να προτείνουν το εικονογραφικό πρόγραμμα ενός άλλου ναού με άλλα θέματα από τη μυθολογία ή ανεξάρτητα που θα ήθελαν να έχει ο ναός στα αετώματα, τη ζωφόρο και τις μετόπες
- να φτιάξουν κάρτες με θέμα τα γλυπτά με ζωγραφική, φωτογραφίες που έχουν τραβήξει, κολάζ κ.λ.π.
- να φτιάξουν ένα λεύκωμα ή να κάνουν μία έκθεση φωτογραφίας στην τάξη με φωτογραφίες που οι ίδιοι τράβηξαν κατά την επίσκεψη και να τις υπομνηματίσουν
- να σχεδιάσουν σύγχρονα προϊόντα με αρχαία ελληνικά στοιχεία για το πωλητήριο του Μουσείου
- να αναζητήσουν έργα τέχνης από την αναγέννηση μέχρι σήμερα που εμπνεύστηκαν από τα γλυπτά του Παρθενώνα
- να αναζητήσουν γραμματόσημα με θέμα τα γλυπτά και να σχεδιάσουν προτάσεις για τα ΕΛΤΑ.

Δραστηριότητες στο μάθημα των Μαθηματικών

Παροτρύνετε τους μαθητές σας:

- να κάνουν μετρήσεις και να βρουν αναλογίες ανάμεσα στις ομάδες που συμμετέχουν στην πομπή των Παναθηναίων. Πόσα άρματα και πόσα ζώα για θυσία εικονίζονται στη βόρεια και πόσα στη νότια πλευρά του ναού;
- να μετρήσουν στο αποθετήριο της ζωφόρου πόσοι λίθοι και πόσες μορφές βρίσκονται στο Μουσείο Ακρόπολης και πόσοι στο Βρετανικό Μουσείο.

Δραστηριότητες στο μάθημα των Φυσικών Επιστημών

Βοηθήστε τους μαθητές σας:

- να μελετήσουν τα υλικά κατασκευής των γλυπτών (το πεντελικό μάρμαρο) και τους παράγοντες που συνέβαλαν στην καταστροφή τους, όπως ο ανθρώπινος παράγοντας και η ρύπανση του περιβάλλοντος
- να μελετήσουν το φαινόμενο της όξινης βροχής και τη φθορά που προκαλεί στο μάρμαρο, μετατρέποντάς το σε γύψο και αλλοιώνοντας κάθε γλυπτή του επιφάνεια

- να προσεγγίσουν τα υλικά και τις τεχνικές μεθόδους που χρησιμοποιούνται στις αναστηλωτικές επεμβάσεις σήμερα, ιδιαίτερα τη μέθοδο καθαρισμού με ακτίνες Λείζερ.

Δραστηριότητες στο μάθημα της Πληροφορικής

Ωθήστε τους μαθητές σας να εκμεταλλευτούν την εξοικείωση που έχουν με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, προκειμένου:

- να γράψουν κείμενα και να τα συνδυάσουν με φωτογραφίες που έχουν τραβήξει οι ίδιοι ή έχουν βρει στο αποθετήριο της ζωφόρου
- να φτιάξουν προβολές παρουσίασης των θεμάτων τους (ppt)
- να δημιουργήσουν σύντομες ταινίες
- να ζωγραφίσουν στον υπολογιστή
- να επεξεργαστούν μία εικόνα που τους άρεσε και να την μεταμορφώσουν ψηφιακά
- να δημιουργήσουν το δικό τους blog για τα γλυπτά του Παρθενώνα.

Δραστηριότητες στο μάθημα της Θεατρικής Αγωγής

Ζητήστε από τα παιδιά:

- να δραματοποιήσουν κάποιες από τις ιστορίες που έχουν γράψει
- να παρουσιάσουν με παντομίμα εκθέματα που τους έκαναν εντύπωση
- να πραγματοποιήσουν μία γιορτή σαν τα Παναθήναια στο σχολείο.
- να οργανώσουν καλλιτεχνικούς αγώνες (ραψωδίας-ποίησης, μουσικούς, θεατρικού

Δραστηριότητες στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής

Προτείνετε στα παιδιά να

- αναπαραστήσουν τα αγωνίσματα της γιορτής των Παναθηναίων

Γ. Εφαρμοσμένες δραστηριότητες

Στο σημείο αυτό παρατίθενται σε μορφή pdf [εφαρμοσμένες εργασίες](#) που έχουν επεξεργαστεί το συγκεκριμένο θέμα στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος. Οι εργασίες αυτές προέρχονται από το βιβλίο «Ακρόπολη και Εκπαίδευση» που εξέδωσε η Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης το 2011 και έχουν ενσωματωθεί στο **αποθετήριο εκπαιδευτικού περιεχομένου για την Ακρόπολη** <http://repository.acropolis-education.gr>. Μπορείτε να στέλνετε εάν επιθυμείτε, τις εργασίες σας ή φωτογραφίες με αυτές στο email μας (education.yisma@culture.gr).